

ARBETSMILJÖ
VERKET

ARBETSMILJÖVERKETS BUDGETUNDERLAG
2012-2014

Datum
2011-02-15

Vår beteckning
AKE 2010/101015

Sid
1 (18)

Enheten för ekonomi och service

Arbetsmiljöverkets budgetunderlag 2012–2014

Innehållsförteckning

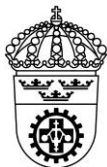
Arbetsmiljöverkets budgetunderlag 2012–2014	1
1. Förslag till regeringsbeslut	3
2. Verksamhetens finansiering	4
2.1 Tabellöversikt	4
3. Förvaltning	5
3.1 Arbetsmarknad och arbetsliv	5
3.2 Analys	7
3.3 Regler och standardisering	8
3.4 Information	10
3.5 Tillsyn	11
3.6 Marknadskontroll	13
3.7 Beslut	14
3.9 Allmänt om Arbetsmiljöverkets förvaltning	14
3.10 Resursbehov	16
3.10.1 Anslagsfinansierad verksamhet, bidrag och övriga intäkter	16
3.10.2 Avgiftsfinansierad verksamhet	16
3.11 Utgående överföringsbelopp 2010	17
3.12 Anslagskredit	17
4. Transfereringsverksamhet	17
4.1 Beställningsbemyndigande	17
5. Låneram, amorteringar och ränta	18
6. Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret	18

1. Förslag till regeringsbeslut

Arbetsmiljöverket föreslår att regeringen för utgiftsområde 14, Arbetsliv, kalenderåret 2012:

- anvisar 524 200 tkr på ramanslag 2:1:1, förvaltningskostnader
- anvisar 101 600 tkr på ramanslag 2:1:2, medel för regional skyddsombudsverksamhet. Högst 1 procent av stödet får avsättas för administration och ekonomisk uppföljning. Dessa medel disponeras av Arbetsmiljöverket
- anvisar en anslagskredit på 3 procent
- beslutar att Arbetsmiljöverket får tillgång till en räntekontokredit i Riksgäldskontoret på 55 422 tkr
- anvisar en total låneram på 60 000 tkr för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål
- anvisar ett bemyndigande på 18 400 tkr på ramanslag 2:1:2, medel för regional skyddsombudsverksamhet

2. Verksamhetens finansiering

Förutsättningar: Beräkningarna är gjorda i 2011 års prisnivå och inkluderar de uppdrag som följer av nu gällande lagstiftning.

2.1 Tabellöversikt

Anslagsfinansierad verksamhet och bidrag (tkr)	2010	2011	2012	2013	2014
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
<i>Utgiftsområde 14 Arbetsliv</i>					
Anslag 2:1, ap 1 Förvaltningskostnader (ram) 1)	462 141	489 450	524 200	545 600	586 500
Anslag 2:1, ap 2 Partsmedel (ram)	101 462	101 587	101 600	101 600	101 600
Avgiftsintäkter som disponeras (den särskilda informationsverksamheten)	14 980	12 980	10 980	8 980	6 980
Övriga intäkter som disponeras, bidrag	10 486	590	590	590	590
Övriga intäkter som disponeras	867	500	500	500	500
Summa	589 936	605 107	637 870	657 270	696 170

1. Grunduppgifter för åren 2012-14 är hämtade från budgetprop. 2010/11:1 och är baserade på 2011 års prisnivå. Vidare ingår följande äskanden:

* Äskande om tillskott av inspektörer (ILO) och övrig verksamhet (se även kommentar i avsnitt 3.1 Arbetsmarknad och arbetsliv, s 6). År 2012 = 20 000 tkr, år 2013 = 40 000 tkr år 2014 = 68 000 tkr.

* Äskande för införande av REACH från år 2012-14, 2 000 tkr per år (se kommentar i avsnitt 3.3 Regler, s. 8)

* Äskanden för Maskinföreskrift/spridning av bekämpningsmedel från år 2012-14, 1 000 tkr per år (se kommentar i avsnitt 3.6 Marknadskontroll, s. 13)

* Äskanden för extern utvärdering av screening år 2012, 1 200 tkr (se kommentar i avsnitt 3.5 Tillsyn s 13).

3. Förvaltning

3.1 Arbetsmarknad och arbetsliv

Statistik och nyckeltal har under en lång period visat på en positiv utveckling inom arbetsmiljöområdet. Antalet arbetsskador och olycksfall har minskat i Sverige, vilket är mycket positivt och i linje med de arbetsmiljöpolitiska målen och Arbetsmiljöverkets uppdrag.

2010 innebar dock att den positiva utvecklingen vänt. Efter en lång rad år med sjunkande anmälningar ökade antalet arbetsskador jämfört med föregående år på bred front, både geografiskt och fördelat per bransch. Arbetsmiljöverket kommer att göra en fördjupad studie för att hitta förklaringar till det nya läget. De senaste årens minskningar i arbetsrelaterad ohälsa och olycksfall kan möjligen hänga samman med lågkonjunkturen men innan den fördjupade analysen är klar är det svårt att dra slutsatser och uttala sig om vad förändringen beror på och innebär.

Sverige är ett framgångsexempel inom arbetsmiljöområdet. Eftersom vi har en förhållandevis god arbetsmiljö som gör att vi kan arbeta längre upp i åldrarna kan vi vara en inspirationskälla och ett föredöme för andra länder i Europa. Vi ser också att vi kan ta en större roll i EU:s arbetsmarknadspolitik i och med de kopplingar som finns mellan en god arbetsmiljö, hälsa, lönsamhet och välfärd.

Arbetsmiljön är en viktig faktor för att fler människor ska få möjligheten att kunna arbeta längre utan frånvaro på grund av arbetsrelaterade besvär. Den svenska arbetsmarknaden är dock könsuppdelad på så sätt att kvinnor i ökande utsträckning arbetar inom riskutsatta branscher. På sikt riskerar det att få negativa effekter för kvinnors arbetstid och pensionsålder. Vi kan se en trend att antalet olycksfall i arbetet ökar något för kvinnor och minskar något för män. De mest olycksdrabbade yrkena har under flera år varit kopplade till maskiner inom industrin. Det har gällt för bägge könen och gäller fortfarande för män. Under de senaste åren har dock yrkesgrupperna undersköterska, vårdbiträde och lagerassistent passerat maskinoperatör som de yrken bland kvinnor som relativt sett har högst antal anmälda olyckor. Dödsolyckorna har under perioden 1999–2010 varit flest inom jord- och skogsbruk, byggverksamhet, transport och tillverkning och det är nästan uteslutande män som omkommer. För både män och kvinnor dominerar belastningsskador bland arbetssjukdomarna.

Trots att statistiken under flera år visat på en positiv utveckling av arbetsmiljön ser vi samtidigt ett antal trender i samhället som kan innebära utmaningar för arbetsmiljöarbetet som därför är viktiga att fortsätta att analysera. Strukturen på arbetsmarknaden fortsätter att förändras med ökad användning av

underentreprenörer, fler bemanningsföretag, mer utländsk arbetskraft, en ökning av antalet visstidsanställningar, en tendens bland ungdomar att hoppa mellan kortvariga anställningar utan introduktion och en otydlighet kring vem eller vilka som är arbetsgivare. Hot och våld i arbetslivet ökar och det gör även de psykosociala påfrestningarna inom vård och omsorg. Även riskutsatta branscher som byggbranschen, transportbranschen och tjänstesektorn fortsätter att växa. Dessa trender är oroande ur ett arbetsmiljöperspektiv och ställer nya krav både på arbetsgivarna och oss.

Arbetsmiljölagstiftningen förutsätter en väl fungerande samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare. Det är i vardagen på arbetsplatserna som arbetsmiljöarbetet ska fungera och utvecklas, i nära samverkan mellan arbetsgivare, arbetstagare och deras representanter. En viktig del av granskningen av efterlevnaden av arbetsmiljöområdets regler sker inom ramen för lokal partssamverkan och kollektivavtalssystemet. Den fackliga organiseringsgraden har minskat inom hela arbetsmarknaden. Mellan åren 2006 – 2008 sjönk organisationsgraden med sex procentenheter. Därefter har den fackliga organisationsgraden inom hela arbetsmarknaden varit oförändrad. Drygt 90 procent av den svenska arbetskraften omfattas av kollektivavtal. Om trenden med minskande andel facklig organisering följs av att färre arbetstagare omfattas av kollektivavtal är det en rimlig hypotes att förutsättningarna för arbetsmiljöarbetet förändras. I ett läge där arbetsmarknadsparternas roll, nationellt och lokalt, försvagas skulle behovet av en väl fungerande tillsyn öka ytterligare. En minskande facklig organiseringsgrad påverkar även förutsättningarna för att rekrytera kompetenta skyddsombud. Skyddsombudet har en tydlig roll i tillsynen genom sina befogenheter att till Arbetsmiljöverket påtala brister i arbetsmiljön samt att vid omedelbar eller allvarlig fara för arbetstagares liv avbryta ett arbete, så kallat skyddsombudsstopp.

Företagshälsovården ska vara ett stöd till arbetsplatsen för arbetsmiljö och arbetslivsinriktad rehabilitering. De senaste åren har en stor del av diskussionen handlat om företagshälsovårdens roll och uppgifter i samhällets sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocesser. Mindre uppmärksamhet har ägnats åt företagshälsovårdens roll i det hälsofrämjande och förebyggande arbetsmiljöarbetet. Företagshälsovården är i starkt behov av utveckling. Den höga andelen små och medelstora företag på svensk arbetsmarknad understryker behovet av en kompletterande expertresurs i arbetsmiljöfrågor. Företagshälsovårdens roll i detta sammanhang behöver diskuteras ytterligare under de kommande åren.

Samtidigt som vi gläds över den positiva utvecklingen inom arbetsmiljöområdet under flera år innebär trendbrottet 2010 samt de ovan

beskrivna trenderna på arbetsmarknaden att situationen är svårbedömd. Det är svårt att idag ge en entydig bild av det framtida behovet av insatser och resurser. Det finns anledning för oss att mot bakgrund av den utveckling vi ser återigen hänvisa till International Labour Organizations, ILO:s, rekommendation om antal inspektörer i förhållande till antal arbetsställen men vill bredda definitionen till att omfatta resurser även inom våra övriga verksamhetsområden. Fler inspektörer förutsätter även mer resurser inom analys, regler och information.

3.2 Analys

En fördjupad omvärlds-, analys- och statistikverksamhet kommer att utvecklas inom Arbetsmiljöverket under perioden 2012–2014. Effekten av detta är att kunskapsöversikter, analyser och en utökad statistikproduktion kommer att fortsätta vara ett viktigt verktyg för att vi ska kunna förverkliga de arbetsmiljöpolutiska målen.

Arbetsmiljöverket avser att göra vissa fördjupade analyser av framgångsfaktorer för en god arbetsmiljö. Studierna kommer vi att kommunicera med externa aktörer. Därutöver kan studierna vara intressanta för andra myndigheter med tillsynsskyldighet.

Genom ytterligare förädling, utveckling och analys kan statistiken bli ett strategiskt och kraftfullt verktyg. Arbetskadestatistiken kommer på detta sätt dels att bidra till Sveriges Officiella Statistik, dels ytterligare fördjupa vår kunskap om vilka som drabbas av arbetsskador. En fördjupad analys av de arbetsplatser där vi ser tecken på svåra arbetsmiljöproblem kommer att göras tillsammans med Statistiska centralbyrån(SCB) och forskare. Arbetsmiljöverket kommer att verka för en ökad kvalitet i SCB:s arbetsställeregister, en förutsättning för att vår inspektion ska kunna genomföras på ett effektivt sätt.

Med utgångspunkt i kunskapssammanställningen Samhällsekonomiska kostnader för arbetsmiljöproblem kommer samhällsekonomiska analyser av de totala arbetsskadekostnaderna att påbörjas under 2012. Genom systematiska samhällsekonomiska analyser kan de stora kostnaderna för en bristfällig arbetsmiljö identifieras och reduceras. Detta görs genom en utökad analys av de totala arbetsskadekostnaderna. För att Arbetsmiljöverket ska kunna påvisa de ekonomiska konsekvenserna av arbetsmiljöproblemen är detta oundvikligt.

Resultaten som presenteras i kunskapssammanställningen om arbetsrelaterade dödsfall belyser att problem med stress och rubbning av dygnsrytmen är mycket större än komfortproblem. Rapporten visar också att fortsatta åtgärder för att hålla ned exponeringar för luftföroreningar är angelägna även om en del av de studerade exponeringarna kan anses som historiska. Vi överväger att gå

vidare med en kunskapssammanställning som innebär en fördjupning kring orsakerna till hjärtkärlsjukdomar. I den analyseras inte bara dödsfall utan också insjuknande. Även kostnaderna för arbetsrelaterad hjärtkärlsjukdom är intressanta att utreda.

I samverkan med Försäkringskassan kommer vi att utveckla ett system för elektronisk anmälan av arbetsskador, olyckor och tillbud. På sikt kommer systemet att kunna användas för en effektivare analys av arbetsskador.

Det arbete som utförs inom Arbetsmiljöverkets kriteriegrupp har gott anseende i världen. Gruppens dokument används ofta som utgångspunkt för diskussioner om gränsvärden inom kommissionens expertkommitté. Scientific Committee for Occupational Exposure Limits (SCOEL). Nordiska expertgruppen har motsvarande samarbete med grupper i USA och Nederländerna. Kriteriedokumentet har även använts som underlag för Världshälsoorganisationens (WHO) kortdokument.

3.3 Regler och standardisering

Arbetet med regelförenkling fortsätter i linje med regeringens strategi. Inriktningen är att utforma tydliga och begripliga regler som är anpassade till nuvarande och framväxande arbetsmiljöförhållanden och det faktum att arbetsförhållandena och anställningsförhållandena blir alltmer rörliga. Arbetsmiljöverket kommer även att pröva hur innehållet i våra föreskrifter kan anpassas till en ökad satsning på kompletterande och stödjande information på vår hemsida och i form av vägledningar eller handböcker.

Psykosociala frågor kommer att prioriteras under perioden. Det innebär bland annat uppdraget att på europeisk nivå ansvara för Yrkesinspektörskommitténs (Slic) kampanj 2012–2013. I övrigt kommer vi under perioden att satsa på att utforma övergripande regler på det psykosociala området. Kunskaper om arbetsorganisationens och ledarskapets betydelse för arbetsmiljön, liksom konsekvenserna i form av stress och mobbing och annan ohälsa, är en utgångspunkt.

Föreskrifterna om belastningsergonomi arbetas om med hänsyn till erfarenheter från tillsynen, nya framväxande behov och det EU-direktiv som snart är färdigt. Tryckkärl är ett stort och komplext område som har utvecklats under lång tid. Arbetsmiljöverket kommer därför att göra en fullständig översyn för att skapa en reglering som är mer lättillgänglig. För att hitta förenklingar för dem som berörs av reglerna kommer vi att bedöma nuvarande samordning och uppgiftsfördelning mellan främst Arbetsmiljöverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, men även med andra myndigheter. Detta är i linje med idén om en ingång för medborgarna till staten.

I och med att arbetsmiljölagen ändrades den 1 januari 2011 fick Arbetsmiljöverket ett utökat tillsynsansvar över Kemikalierregistreringsförordningen (Reach). Denna förändring och införandet av klassificeringsförordningen (CLP) påverkar Arbetsmiljöverket i regelarbetet, i policyfrågor och i tillsynen. Med utgångspunkt i vår kompetens på området kan vi dessutom med ett ökat anslag stärka vår samverkan med Kemikalieinspektionen inom områdena kompetensutveckling, helpdesk-funktion, information till användare om säkerhetsdatablad, gemensamma projekt och deltagande i ECHA-FORUM.

Arbetsmiljöverket har identifierat säkerhetskultur som ett viktigt utvecklingsområde och har låtit en forskare utarbeta en kunskapssammanställning. Vi fortsätter arbetet med att utveckla en strategi för området. En översyn av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete kan bli aktuell liksom ett övervägande av kopplingen till andra styrformer för säkerhet inom till exempel miljö, kvalitet, ekonomi och information.

Arbetsmiljöverket deltar aktivt i EU:s direktivarbeten. Vi kommer att förstärka dessa insatser ytterligare, inklusive medverkan i de skilda grupper inom EU-kommissionen som har till uppgift att följa de praktiska erfarenheterna av direktivens tillämpning och att identifiera förbättringsbehov.

Vi har ökat vårt deltagande i standardiseringsarbete och kommer att fortsätta på nuvarande nivå. Vi vill återigen understryka vikten av tillgång till standarder. En fortsatt utveckling av lagstiftningen och därpå följande regler kommer sannolikt att innebära en ökad hänvisning till standarder. När Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd i ökad utsträckning kommer att hänvisa till standarder krävs att tillgängligheten till dessa ökar, ur både en ekonomisk, innehållslig och språklig synpunkt. Risken finns annars att de administrativa kostnaderna för företagen ökar. Arbetsmarknadens parter och Arbetsmiljöverket är överens i denna fråga.

Arbetsmiljöverket har sektorsansvar för handikappfrågor inom arbetsmiljöfrågor. Vi har genom revideringen av föreskrifterna om arbetsplatsens utformning tydligare markerat att tillgänglighetsfrågorna är viktiga att ta hänsyn till vid planering och projektering av arbetsplatser. Vi kommer att fortsätta med att göra dessa regler kända. Från och med innevarande år kommer perspektivet om tillgänglighet att lyftas fram i standardiseringsarbetet.

Enligt uppdrag från regeringen kommer Arbetsmiljöverket att samverka med Arbetsförmedlingen för att personer med lindrigare psykosociala

funktionsnedsättningar ska komma ut i arbete och när de väl är där också bli kvar. Vår roll är att stödja arbetsgivare, Arbetsförmedlingen och deras coacher med kunskap om psykosocial arbetsmiljö. Under 2011–2013 kommer en försöksverksamhet att genomföras i mindre skala.

3.4 Information

Vi kommer att fortsätta att utveckla insatserna för att öka information och kunskapsspridning för att aktivera människors arbetsmiljöarbete under åren fram till 2014. Satsningarna kommer att ske via många olika kanaler så att vår information i ökad utsträckning upplevs som stödjande och rådgivande.

Metoder och kanaler för att involvera målgrupperna kommer fortsatt vara en viktig framgångsfaktor för att säkerställa att mottagare i olika åldrar och med olika etnicitet upplever att man förstår våra budskap och kan använda vår information i vardagen på arbetsplatsen.

En kraftfull satsning kommer att göras kring utvecklingen av interaktiva digitala tjänster, både för att öka graden av e-förvaltning och för att förenkla för våra intressenter och ge dem möjlighet att öka sitt lärande.

Arbetsmiljöverket kommer att prioritera information som stödjer småföretagens arbetsmiljöarbete. Vi fortsätter med satsningar som gör att både nyetablerade och existerande småföretag kan få del av vår information, till exempel via nätverk och branschorganisationer. Vi kommer att utveckla samarbetet med andra myndigheter som kommer i kontakt med nystartade företag, till exempel Skatteverket, Bolagsverket och Tillväxtverket.

De positiva effekterna av ett bra arbetsmiljöarbete kommer att redovisas på olika sätt och via nya kanaler som kompletterar dagens informations- och kommunikationsvägar. Då ökar förutsättningarna för att stimulera fler att vilja och kunna skapa en god arbetsmiljö.

Hittills har endast två av arbetsmarknadens parter lämnat in kollektivavtal kopplade till utstationering och dessa har publicerats på verkets hemsida. Verket kommer att fortsätta ta upp frågan om att få in kollektivavtal med parterna. Under 2011 kommer vi att arbeta med att identifiera målgrupper och ta fram strategier för hur dessa grupper bäst ska nås med information. Kampanjer och insatser kommer att riktas mot de branscher där arbetsmiljöriskerna för utländska arbetstagare är som störst. Arbetet med att översätta och publicera föreskrifter, lagar och informationsbroschyrer kommer att fortsätta. Vi kommer att förbättra ingångarna till vår hemsida och vi kommer

att ta fram en särskild lathund på flera språk för användning vid inspektion av utländsk arbetskraft på byggarbetsplatser.

Arbetsmiljöverket avser att fortsätta sin samverka både med andra berörda myndigheter och internationellt. Kommissionen inleder ett pilotprojekt i början på året angående Internal Market Information System (IMI) och utstationering.

Avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsfinansierade informationsverksamheten fortsätter att minska i allt snabbare takt. Det innebär att vi fasar ut den för satsningar på digital tillgång till information och ökade möjligheter till interaktion mellan arbetslivet och Arbetsmiljöverket.

3.5 Tillsyn

Arbetsmiljöverkets tillsyn kommer under perioden att riktas mot branscher och arbetsplatser där risken är hög att människor drabbas av allvarliga olyckor och arbetssjukdomar samt arbetsmiljöer som över tid är potentiellt riskfyllda. När vi väljer vilka branscher och arbetsplatser att inspektera beaktar vi hur arbetsmiljörelaterade risker och förutsättningar påverkar kvinnor och män.

Vi ser att ett antal tillsynsområden och branscher kommer att behöva prioriteras under perioden:

- tjänstesektorn
- bemanningsföretag
- vård och omsorg generellt och i brukarens hem
- det psykosociala området
- hot och våld
- transportsektorn
- verkstadsindustrin
- byggbranschen
- utländsk arbetskraft

Vi kommer att fortsätta arbeta med nationella tillsynsaktiviteter som är större och längre för att möjliggöra dessa tydliga prioriteringar.

Den snabba tillväxten inom tjänstesektorn och det faktum att även industrin har blivit alltmer tjänsteinriktad medför ett förändrat behov av tillsyn. Vi behöver utveckla en mer offensiv och informativ tillsyn inom tjänstesektorn. Nya mindre tjänsteföretag startas, bland annat som en följd av de så kallade ROT/RUT-avdragen. Små och nystartade företag saknar ofta tillräckliga kunskaper om risker i arbetsmiljön och om hur systematiskt arbetsmiljöarbete ska bedrivas.

Tjänstesektorns utvidgning medför ökade risker för bland annat belastningsergonomiska besvär, olycksfallsrisker inom exempelvis byggbranschen samt problem vid hantering av asbest och kemiska ämnen.

Antalet anställda som arbetar via bemanningsföretag fortsätter att öka. Även användningen av underentreprenörer ökar inom till exempel bygg- och anläggningsbranschen.

Vi har börjat förbereda tillsynsaktiviteter riktade mot företag som hyr in respektive ut personal. Aktiviteten kommer att fortsätta under perioden för att utveckla tillsynsmethodiken.

Psykosociala påfrestningar för chefer och medarbetare inom vård och omsorg, underdimensionerade personalgrupper, belastningsergonomiska besvär samt ett ökande antal hot- och våldsinidenter talar för att Arbetsmiljöverket kommer att prioritera tillsyn inom vård och omsorg även under de kommande tre åren. Inom akutsjukvården präglas arbetet av högt tempo, stor arbetsmängd och splittrade arbetsuppgifter som utförs under tidspress. Omvärldens krav på ökad kvalitet och kortare vårdköer har ökat arbetsbelastningen. Överbeläggningar förefaller ha blivit ett normaltillstånd på många akutsjukhus och vi tänker fortsätta samarbetet med Socialstyrelsen.

En allt större andel av den ökande vård- och omsorgsverksamheten bedrivs i brukarens hem. Då gäller arbetsmiljölagen parallellt med andra lagar. Tillsynsarbetet kompliceras i och med att det blir fler faktorer att ta hänsyn till i bedömningen.

Hot och våld på arbetsplatsen är ett allvarligt arbetsmiljöproblem som kommer att prioriteras även under denna period. Särskilt utsatta för hot och våld är personal inom handel, restaurang, vård och omsorg, akutmottagningar samt allmänna kommunikationer, där man riskerar att möta provokativa och aggressiva personer. Även personal som har en makt- eller myndighetsfunktion, till exempel poliser, ordningsvakter och personal inom Försäkringskassan och socialtjänsten är särskilt utsatta.

Den ökande näthandeln bidrar till en ökning av speditionsverksamhet. Transportsektorns arbetsmiljörisker är relativt väl kända: belastningsbesvär, stress, trafikolyckor samt våld och hot om våld. Medvetenheten bland arbetsgivare i branschen om arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön är ofta låg. Företagsstrukturerna är ofta svåra att överblicka med många små företag. Små transportföretag är ofta i beroendeställning till större transportföretag eller till speditörer och gränsen mellan anställning och eget företagande är inte alltid tydlig. Ökad konkurrens, även från utlandet, med pressade leveranstider och

priser påverkar arbetsmiljön. Vid upphandling tas inte heller tillräcklig hänsyn till personalens arbetsmiljö och behov av rast och vila under arbetspassen.

Inom verkstadsindustrin inträffar varje år ett stort antal allvarliga arbetsolyckor och tillbud. De bakomliggande orsakerna till arbetsolyckor och tillbud varierar och tillsynen kommer att inriktas på hur företagen använder sig av olycksfalls- och tillbudsrapportering för att dra lärdom av oönskade händelser.

Byggbranschen är hårt skadedrabbad och består av allt från små till stora företag. Det som skiljer branschen ur arbetsmiljösynpunkt är att arbetsplatserna är tillfälliga och att förhållandena på dem ändras snabbt. Eftersom tempot i byggbranschen är så högt måste Arbetsmiljöverket prioritera inspektionsverksamheten inom byggsektorn och ha beredskap att genomföra snabba tillsynsaktiviteter.

Vid tillsyn av arbetsplatser med utländsk arbetskraft är det ofta svårt för våra inspektörer att kommunicera med de utländska arbetsgivarna och arbetstagarna. Arbetsmiljöverket kommer att utveckla tydliga riktlinjer för hur ett effektivt myndighetsutövande ska genomföras i dessa situationer. Vi kommer att rikta vår tillsyn mot denna målgrupp inte bara ur ett arbetsmiljöperspektiv utan också för att bidra till konkurrensneutralitet.

Under perioden 2010–2012 pågår ett pilotprojekt för att utveckla och testa en ny modell för arbetsmiljötillsyn: screening. En utvärdering av försöket kommer att göras 2012 för avrapportering 2013. För att säkerställa underlaget för utvärderingen är projektets bedömning att Arbetsmiljöverkets behöver genomföra såväl en intern som extern utvärdering. Inom ramen för projektet finns dock inte några medel reserverade för en extern utvärdering

3.6 Marknadskontroll

Kraven på Arbetsmiljöverket att bedriva en effektiv marknadskontroll ökar och verksamheten med marknadskontroll utvecklas starkt. Det handlar om att effektivt ta hand om misstänkta produkter som upptäcks vid våra inspektioner och produkter som anmäls av användare, branschorganisationer eller konkurrenter. Dessutom kommer information om farliga produkter från andra länder via gemensamma informationssystem. Det är också viktigt med ett bra samarbete med Tullverket och att få fram relevant statistik om farliga produkter. Kraven på oss att bedriva marknadskontroll på rena konsumentprodukter inom våra direktivområden ökar. Behoven är stora inom maskinområdet och även området personlig skyddsutrustning är omfattande. Det sker fortfarande ett inflöde av nya maskiner och andra produkter som inte

uppfyller EU:s krav, vilket innebär att tillsynsbehovet fortfarande är stort inom detta område.

Långsiktigt kommer marknadskontrollområdet att behöva prioriteras eftersom en effektiv marknads kontroll är en förutsättning för att den fria marknaden inom EU ska fungera. Det kommer att ställas höga krav på att medlemsländernas marknads kontroll är effektiv.

Ändringen i maskinföreskrifterna med nya regler om utrustning för spridning av bekämpningsmedel medför att uppgifter tillkommer inom ett nytt område.

Arbetsmiljöverket upprättar varje år marknads kontrollprogram för sex produktområden. I dessa beskrivs området och de planerade, proaktiva marknads kontrollprojekten de närmaste tre åren. Marknads kontrollprogrammen för perioden har redovisats till regeringen som underlag för den nationella redovisningen till EU-kommissionen.

3.7 Beslut

Arbetsmiljöverket kommer att fortsätta arbetet med enhetliga och begripliga beslut enligt principerna för klarspråk för att bidra till rättssäkerhet och konkurrensneutralitet. Vi kommer också att fortsätta att arbeta med enhetliga och tydliga kravformuleringar.

Arbetet med att minska behovet av att ansöka om undantag och tillstånd kommer att fortsätta under perioden. Vi undersöker fortlöpande inom vilka områden det förekommer många ansökningar och var i reglerna det är möjligt att förenkla. Vi undersöker om det i stället direkt i lag eller föreskrift är möjligt att ange förutsättningar för att bedriva viss verksamhet och därmed ta bort behovet av ansökningar om undantag och tillstånd.

3.8 Medel för regional skyddsombudsverksamhet

Arbetsmiljöverket betalar ut det statliga bidraget för den regionala skyddsombudsverksamheten till de centrala fackliga organisationerna.

Vi kommer att fortsätta att överföra medel för regional skyddsombudsverksamhet och de centrala arbetstagarorganisationernas deltagande i standardiseringsverksamheten enligt regeringens anvisningar.

3.9 Allmänt om Arbetsmiljöverkets förvaltning

Arbetsmiljöverket fortsätter under perioden det interna förändringsarbetet mot vår vision att alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö, så att vi uppnår våra

strategiska mål. Ett konkret exempel under perioden är arbetet med vår värdegrund som bedrivs inom ramen för statens värdegrund och utvecklingen av vårt varumärke. Arbetsmiljöverket ska vara en offensiv, kommunikativ och trovärdig myndighet.

I linje med den förvaltningspolitiska propositionen och e-delegationens förslag tar Arbetsmiljöverket aktiva steg mot att vara en modern myndighet med en fungerande e-förvaltning som bygger på standardlösningar. Vi har etablerat "en ingång" till myndigheten under år 2010–2011 som vi kommer att fortsätta utveckla under perioden. Vi kommer också att utveckla en dokumenthantering och ett e-arkiv som i enlighet med Riksarkivets föreskrifter kommer att redovisas enligt vår interna styrning i processer. Våra processer kommer att vara enhetliga och effektiva och stödjas av väl integrerade IT-lösningar. Perioden kommer att innebära stora investeringar i ny teknik, till exempel kommer ett nytt verksamhetsstöd för inspektion att utvecklas liksom ett ledningssystem och en ny externwebb. Systemet för elektronisk anmälan av arbetsskador, olyckor och tillbud kommer också att fortsätta utvecklas i samarbete med Försäkringskassan.

Arbetsmiljöverket arbetar aktivt med det effektiviseringskrav som ställs på alla myndigheter i och med den begränsade kompensationen för pris- och löneökningar (PLO).

Arbetsmiljöverket har fått i uppdrag att bedöma lämpligheten i och möjligheten att införa ett IT-baserat verktyg för riskbedömningar i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Med utgångspunkt i ett befintligt webbaserat, interaktivt verktyg kommer vi att utreda frågan. Utredningens resultat ska rapporteras till regeringen senast den 1 april 2011. Inga medel har budgeterats under perioden för ett eventuellt införande av ett IT-baserat verktyg.

3.10 Resursbehov

3.10.1 Anslagsfinansierad verksamhet, bidrag och övriga intäkter

Anslagsfinansierad verksamhet och bidrag (tkr)	2010	2011	2012	2013	2014
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
<i>Utgiftsområde 14 Arbetsliv</i>					
Anslag 2:1, ap 1 Förvaltningskostnader (ram 1)	462 141	489 450	524 200	545 600	586 500
Anslag 2:1, ap 2 Partsmedel (ram)	101 462	101 587	101 600	101 600	101 600
Avgiftsintäkter som disponeras (den särskilda informationsverksamheten)	14 980	12 980	10 980	8 980	6 980
Övriga intäkter som disponeras, bidrag 2)	10 486	590	590	590	590
Övriga intäkter som disponeras	867	500	500	500	500
Summa	589 936	605 107	637 870	657 270	696 170

1. Grunduppgifter för åren 2012-14 är hämtade från budgetprop. 2010/11:1 och är baserade på 2011 års prisnivå. Vidare ingår följande äskanden:

* Äskande om tillskott av inspektörer (ILO) och övrig verksamhet (se även kommentar i avsnitt 3.1 Arbetsmarknad och arbetsliv, s 6). År 2012 = 20 000 tkr, år 2013 = 40 000 tkr år 2014 = 68 000 tkr.

* Äskande för införande av REACH från år 2012-14, 2 000 tkr per år (se kommentar i avsnitt 3.3 Regler, s. 8)

* Äskanden för Maskinföreskrift/spridning av bekämpningsmedel från år 2012-14, 1 000 tkr per år (se kommentar i avsnitt 3.6 Marknadskontroll, s. 13)

* Äskanden för extern utvärdering av screening år 2012, 1 200 tkr (se kommentar i avsnitt 3.5 Tillsyn sid 13).

2) Bidraget Hot och våld ur ett jämställdhetsperspektiv upphörde 2010.

3.10.2 Avgiftsfinansierad verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet, den särskilda informationsverksamheten (tkr)	2010	2011	2012	2013	2014
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
<i>Utgiftsområde 14 Arbetsliv</i>					
Avgiftsintäkter som disponeras	14 980	12 980	10 980	8 980	6 980
Kostnader för avgiftsintäkter	15 284	12 980	10 980	8 980	6 980
Resultat 1)	- 304	0	0	0	0

1) Det ackumulerade resultatet för den särskilda informationsverksamheten uppgår till 1 103 tkr.

3.11 Utgående överföringsbelopp 2010

Utgående överföringsbelopp (tkr), 2010-12-31	Belopp	Procent
<i>Utgiftsområde 14 Arbetsliv Anslag 2:1 AV</i>		
ap 1 Förvaltningskostnader	7 757	1,78
ap 2 Partsmedel	125	0,12

Partsmedel disponeras ej

3.12 Anslagskredit

Utgiftsområde 14 Arbetsliv 2:1 ap 1 förvaltningskostnader	2011	2012	2013	2014
	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Procentandel av tilldelad budget	3 %	3 %	3 %	3 %
Tilldelad anslagskredit	14 658	14 920	14 984	15 304
Beräknad nyttjad anslagskredit	2 000			

4. Transfereringsverksamhet

4.1 Beställningsbemyndigande

<i>Utgiftsområde 14 Arbetsliv</i> Anslag 2:1 ap 2 Medel för regional skyddsombudsverksamhet (tkr)	2010	2011	2012	2013	2014
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Ingående åtaganden	18 016	18 391	18 400	18 400	18 400
+ nya åtaganden	18 391	18 400	18 400	18 400	18 400
- Infriade åtaganden	-18 016	-18 391	-18 400	-18 400	-18 400
Utestående åtaganden vid årets slut	18 391	18 400	18 400	18 400	18 400
<i>Tilldelad/föreslagen bemyndigande ram</i>	18 391	18 400	18 400	18 400	18 400

5. Låneram, amorteringar och ränta

Investeringar i anläggningstillgångar (tkr)	2011	2012	2013	2014
	Prognos	Förslag	Beräknat	Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	25 719	39 219	49 556	44 593
Beräknad nyupplåning	29 000	30 000	15 000	15 000
- varav för investering i immateriella anläggningstillgångar	16 400	15 000	15 000	15 000
Beräknad amortering	15 500	19 663	19 963	21 363
UB lån i Riksgäldskontoret	39 219	49 556	44 593	38 230
Beslutad/föreslagen låneram	50 000	60 000	60 000	60 000
Beräknad ränteutgift	550	1 052	1 567	1 716
Ränteantagande vid nyupplåning(%)	2,00	2,75	3,50	4,25
Finansiering av räntor och amorteringar:				
<i>Utgiftsområde 14 Arbetsliv</i>				
2:1 ap 1 Förvaltningskostnader m.m.	16 050	20 715	21 530	23 079

6. Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret

Räntekonto med kredit och annan kredit i Riksgäldskontoret	
Räntekontokredit (enligt 21 § budgetlagen)	55 422 tkr